

Dialektologie

Dialekt

- 1) tradiční teritoriální (lokální)
- 2) jazyková rodina

Baltská jazyková skupina

- **východobaltská jazyková skupina**
- 5. – 7. století
- Zinkevičius, Girdenis
- Grammatica Litvanica (*Daniel Klein*, 1653, Královec)
- *Schleicher, Kurschat, Baranauskas* aj.

Mapa

- [http://www.tarmes.lt/images/tarmiu skirstymas/zem 1 nauja%20klasifikacija.gif](http://www.tarmes.lt/images/tarmiu_skirstymas/zem_1_nauja%20klasifikacija.gif)

Specifika vokalizmu a přízvukování

- výslovnost dvojhlásek *uo* a *ie* pod přízvukem

Aukštaičių tarmė

- Podle různé výslovnosti 1) nepravých dvojhlásek *an, am, en, em* a 2) nosovek *ą, ę* se rozdělují:
 - 1) Západní (kauniškiai, šiauliškiai):
 - vše vyslovují jako spisovný jazyk
 - (*ka.nda* „kanda“, *šven.tė* „šventė“, *tesae* „tėsia“)

Aukštaičių tarmė

- Podle různé výslovnosti 1) nepravých dvojhlásek *an, am, en, em* a 2) nosovek *ą, ę* se rozdělují:
 - Jižní:
 - dvojhlásky *an, am, en, em* vyslovují jako spisovný jazyk
 - X nosovky *ą, ę* zužují a vyslovují *u, i*
 - (*žu·sis* „žąsis“, *ti·sae* „tęsia“)

Aukštaičių tarmė

- Podle různé výslovnosti 1) nepravých dvojhlásek *an, am, en, em* a 2) nosovek *a, e* se rozdělují:
 - Východní (vilniškiai, uteniškiai...):
 - zužují první člen dvojhlásek a vyslovují *um, un, im, in*
 - (*kú.nda* „*kanda*“, *švin.tas* „*šventas*“)
- nosovky zužují a vyslovují *u, i*.

Žemaičių tarmė

- Jižní (raseiniškiai, varniškiai):
- vyslovují tzv. „diftongoidy“ *u·^u*, *i·ⁱ*
- (*dú·^una* „*duona*“, *pí·ⁱns* „*pienas*“)

Žemaičių tarmė

- Severní (telšiškiai, kretingiškiei):
- vyslovují dvojhlásky *ou, ei*
- (*douna* „*duona*“, *peins* „*pienas*“)

Žemaičių tarmė

- Západní:
- vyslovují dlouhé o·, é·
- (*do·n^(a) „duona“, pe·ns „pienas“*)

Žemaičių tarmė

- z přízvukovaných vokálů *o, é* vytvářejí dvojhlásky
- (*kuoj* „*koja*“, *diet* „*dėti*“)

- koncovky, na kterých nikdy není přízvuk, odhazují
- (*neš* „*neša*“, *ša.lt* „*šalta*“)